

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Jánosi-utca 54. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.

Tanítóknak egész évre . . . 2 frt.
" fél évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorági-utca 1. szám a. a. könyvnyomdában — Ide intézendők a kiadóhivatali előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tőrfogata . . . . . 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai pósthivatal. Az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Vallásosság és felekezetiesség.

Volt idő, midőn e fogalmak helyes értelmével az emberek nem voltak tisztában, a lelki szükségletek kielégítése bizonyos exkluzivitással történt s az emberek mint egy szent és sérthetetlen titkot őrizték hitüket a templomon kívül is a nagyvilági életben. Ez elzárkózottság megbénította a társadalmi életet s hosszú időn át a politikai életnek is egyik sarkpontja volt.

A történelem kritikája, mely az emberiség eszmélésének első korszakától fogva ismeri azokat a vezérlő eszméket, melyek szakadatlan hullámzásban egymást felváltva a nemzetek fejlődésének zászlóvivői valának, mindig elítélte ama tulzásokot, melyek a felekezetiesség ezimén koronként felszínre vergődtek s a humanizmusnak többé-kevésbé akadályai valának. A mai kor művelt gondolkozású embere csodálkozik azon, hogy miért nem tudtak megférni a különböző hitvalláson levő egyének egymás mellett, miért kellett e révén az ellentéteknek annyira kifejlődni, hogy még egymás életére is törjenek?

De eltűntek az idők; a történelem hatalmas folyamának hullámai más eszméket vetettek felszínre, melyek a küzdelemre új tért, a fejlődésre új irányt jelölnek a mai nemzedék előtt. A haladás és felvitágosodás zászlója lobog minden téren, a nélkül, hogy a küzdelemben résztvevő honpolgárok vallása kérdésbe jöne.

Mindemellett figyelmünket nem hagyhatja érintetlenül egy áramlat, mely a magyar társadalmi élet fejlődésének napról-napra nagyobb akadályaként került felszínre, mintha az elmúlt századok békességbontó fuvalmi indultak volna meg s ama rég letűnt idők megújításával fenyegetnének. Legalább erre vall az a türelmetlenség és szenvedélyes hang, melylyel hivatottak és nem

hivatottak az utóbbi időkben felmerült egyházpolitikai kérdéseket tárgyalják.

Nem tartozik a mi feladatunk körébe, hogy e nagyfontosságú kérdések eldöntéséhez hozzájáruljunk, csupán sajnálatunknak adunk kifejezést, hogy a hitelvekben gyökerező ellentétek kezdenek átszivárogni a társaséletbe, hogy az emberek egymást felekezetük szerint mérlegelik sőt az is megtörtént, hogy egy vidéki nagyobb városban egy tisztán humánus intézmény belső szervezése körül a különböző felekezetek közt a türelmetlenség, valóságos gyűlölséggé fajult. Csodálkozunk rajta, mert a felekezetiességnek ma már alig van valami értelme, hiszen ragaszkodhatik minden ember a maga vallásához a nélkül, hogy titkolódzó s féltékeny szemekkel tekintsen a más hiten levőre. A vallás-erkölcsi élet követelményei minden felekezet keblében egyformák s ma már legalább annyira műveltség kell lennie mindenkinek, hogy a vallásos élet bármely formalitását, bármely nyilvánulását illő tiszteletben tartsa. E műveltség kizár minden féltékenykedést s mindenesetre hibát követ el az, aki a felekezetek közt immár kifejtett testvéri viszony melegségét tulságos felekezetiessége által csökkenteni törekszik.

Ilyenforma gondolatok támadtak, midőn a lefolyt hét egy lélekemelő ünnepélyének távoli szemlélői valánk. A helybeli róm. kath. templom felszentelésének századik évfordulóját ülte meg városunk kath. közönsége, melynek fényét az ezen alkalomra városunkba jött magas egyházi méltóságok emelik. De mennyivel lélekemelőbb és magasabb lett volna ez ünnepély akkor, ha mód és alkalom adatott volna arra, hogy egyik felekezet örömeiben városunk polgársága valláskülömbőség nélkül osztozhasson!

Az ünnepély exkluzív jellege sok találgatásra

adott okot s a vélemények általában arra vergálnak, hogy a korlátoit számú meghívásoknak oka a felekezetiességben rejlik.

De lett légyen az ok bármi, tény az, hogy ez ünnepély zártkörű jellege város- és megyeszerte feltűnést keltett.

Az emberi természetben rejlik, hogy örömet és bánatot megosztva hordozzon; halottaink eltemetésénél nem tekintjük a ritust, de a részvét őszinte könnyei fakadnak szemünkéből; az egyházak örömmünepén sem szabad, hogy távol tartson minket az oltár.

Mi azonban ez exkluzivitásban egy örvendetes jelenség körvonalait látjuk: mikor a különböző vallású emberek egymás egyházi ünnepélyein részt kívánnak venni, jele annak, hogy a társadalomban naponként omladoznak azok a falak, melyek a máskülönben egymásra utalt egyének szívét a felekezetiesség révén egymástól távol tarták.

SS.

Gömör-Kishont t. e. vármegye megyebizottsága által Rimaszombatban 1892. évi október hó 27-ik és következő napjain tartandó rendes őszi közgyűlésének

tárgysorozata:

Alispáni jelentés a vármegyei közigazgatás állapotáról.

A vármegyei közigazgatási-, árva és gyámhatósági kiadásokról az 1893-ik évre szerkesztett költségvetés tárgyalása és megállapítása

Belügyminiszteri rendelet a vármegyei bizottság tagjai 1893. évi névjegyzékének összeállítása tárgyában.

A vármegyei bizottság virilis tagjai megállapított névjegyzékének bemutatása.

A jövő évben szükséges vármegyei pótdók megnyitására megállapítása.

Bizottsági jelentés a nemzeti pénztár és Fáy Gusztáv alapítványból kiadandó jutalomdíjak kiosztása tárgyában.

TÁRCZA.

A mézes hetekről.

— Karczolat. —

Mint az emberi élet minden hete, úgy a mézes hetek is, melyből az ember általában csak egyszer kap kóstolót életében — különféle stadiummal bírnak és rendkívül éles megfigyelés szükségeltetnék ahhoz, hogy az emberi élet e kétségkívül legérdekesebb részét osztályozni és meghatározhatassuk. A mézes heteket, melynek tartalma kalandárium szerint meghatározva nem lévén, gyakran csak 8 napig, szokszor azonban 8 hétig, de tovább sosem tart, a legtöbb ember édes gondtalanságban öröm és élvezetek közepette élék át. Szténografikus jegyzőkönyvek a mézes hetek mikénti lefolyásáról pedig még alig vettek fel.

Nem kis feladat tehát e hetek lefolyását esetelni. A hold és a csillagok közelebb vannak hozzánk ilyenkor az embereknél. Azoknak meg van jelölve a rendes utjuk, míg az ember nem olyan test, hogy éltelnyását a matematika segítségével előre kiszámítani lehetne.

Mindazonáltal érdekes a mézes hetek lefolyásának halvány leírása is és minden körülmények között érdekes olvasmányt képez.

Első stadium:

— Mit csinálunk ma este, édesem?
— Nem megyünk sehova, egyetlenem.
— Igen, igen! Honn maradunk!
— Egyedül! Nemde?
— Természetesen, egyedül?
— Szépen beszélgetni fogunk. Nos, meg vagy elégedve?
— Elégedve? az nem a helyes kifejezés! Boldog vagyok!

— Tréfálunk, nevetgélünk együtt, szóval szerelmünknek fogunk élni.

— Oh! oly édes az egyedüllet!
— En mindig veled szeretnék lenni! Nulla nékem az egész világ!

— Hisz te oly jó vagy!
— Nagyon, nagyon szeretlek!

Ez a stadium a leggyakoribb és minden új házaspárnál egyforma, de a legmélyebb szerelem mellett sem tart 1—2 hétnél tovább. Sokkal színteljesebb és poetikusabb azonban a következő stadium, mely gyakran és nem minden eredmény nélkül, az elsóvel ugyszólván

„vegyítettik.“ Ehez természetesen tavasz, nyár és ősztartozik.

— Milyen szép is az erdőben sétálni, a terebélyes fák lombjai alatt hűsölni, vagy egy szép, kies völgyben pihenni.

— Vessük be nevünket ennek a hatalmas fának a kérégebe!

— Oh mily szép, mily lelkesítő így kettecskén sétálva az ózondus léget szívni, melyet a bűvös szél lenge szárnyain hoz felénk!

— És aztán hazatérni, szerelmes szavakat hallgatni.

— De ugyan őszinték-e azok?

— Hogy is kérdezhetsz ilyet?

A harmadik, bár kissé gyermekies, mégis rendesen előfordul és ha kellőleg ápolják és vigyázva bánnak vele, kissé tovább tart.

— Ma megleptem az én kinecsékemet! Találd ki mivel?

— Nem értek a találgatáshoz!

— Egy páholyjeggyel és ezzel a esokorral. Az egész Hegyközönség közt te leszel a legszebb!

— Hízogó! En is megleptelek ám! Nézz ide!

Ezt a szivar-tárczát már rég himeztem neked. Nézd, ne felejtessel, mirtussal és egymást átölő monogramunkkal van díszítve.

— Oh, te angyal!

Ez a stadium a következővel együtt az ifju pár vagyoni- és társadalmi állása szerint alakul és váltakozik.

— Férjcském! Tegnap egy igen izléses, szép kalapot láttam a kirakatban, mely nékem igen jól állana!

De sajnos, igen drága!

— Nagyon drága?

— Sajnos! De ne is gondolj többé rá kedves férjem! Bolond szeszély volt az egész!

— Eh, mit! Drága! Neked? Jer vezess oda! megveszem neked!

— Kedves, drága, imádott aranyos kis uram!

E stadiummal rendesen a tiszta méz elfogy. Itt-ott már egy kis viasz is akad.

— Nézd fiam! megparancsolhatnád a szobaleány-nak, hogy nagyobb gondot fordítson a ruháimra. Mellényemről itt ismét egy gomb hiányzik! Hisz ez borzasztó!

— Ugyan ne veszedkj mindjárt ilyen csekélységéért! Majd jobban vigyáznak máskor! Add ide, kérlek, a mellényedet, mindjárt rávarrom a gombot. De ki fizeti meg a fáradságom díját?

— Nesze egy esők! Így már előre vagy kifizetve!

Itt már a viasz közé egy kis homok is vegyül.

— Öregem! ma este nénémhez kellene, hogy elmenjünk.

— Eredj lelkem! a néni oly jó és szives hozzánk! Menj, majd elmegyek érted.

— Micsoda? Hát te nem jössz velem?

— Nem! A kávéházba megyek! S bár két hete, hogy kávéházba nem voltam és tudod, édes! barátaim majd azt hiszik felőlem, hogy papucs alatt nyögök.

— Ugy! Hát nem akarsz velem jönni! Ez nem szép tőled! No de tudom, hogy te nem mulatod jól magad a néninél, nem bánom hát, ha nem jössz is; de eljőjj értem idejébe!

— Igen ott leszek! Számíthatsz reám!

Most már még több homok vegyül a mézbe, úgy, hogy a méz majdnem élvezhetetlenné válik.

— Nézd öregem, igen szép volna tőled, ha elmenénk a bálba!

— Ugyan lelkem mit csinálnál abban a tolongásban és gözben!

— Oh tedd meg kérlek, kedvemért és . . .

— Oh, tedd meg, kérlek, kedvemért és maradj itthon!

(Sirva) — Te már nem szeretsz engem! Oh látom, hogy nem szeretsz úgy mint eddig! Oh én szerencsétlen!

— No Isten nevében, nem bánom hát, menjünk el a bálba!

— Kedves, drága, aranyos kis uram, szeretsz! szeretsz! . . .

Majd az első kövecskék vegyülnek a mézbe.

Öregem! már nincs a konyhapénzemből.

— Hogy-hogy? ily hamar?

— Ily hamar? Hisz' egy hónapja már elmúlt!

Ugy látszik, hogy tékozlónak tartol, vagy azt hiszed, hogy a czukráshoz járok? Jó! úgy gazdálkodjál magad!

— Ugyan, ugyan édesem, hová gondolsz? Mihe-lyest pénzed elfogy, rögtön adok ismét! Nesze, lelkem!

— Csakhogy belátod, te sóvárgó!

A méz végre egészen elfogy és életünk utja kövessé válik, melyen megadással masirozunk, míg a halál „abschlágot“ nem fuj

— Beszélhetsz felőlem a mit akarsz, én még sem akarom és nem úgy lesz, nem és nem! E mellett marad!

A kis feleség nagyot dobbant kis lábával és daczoskodik, durczáskodik, ha ez sem használ sir és — e mellett marad.

Ferber Albert.

Belügyminiszteri rendelet a vármegye összes községi és körjegyzőségénél segédjegyzői állások ezéltá vett rendszeresítése kérdésében.

Belügyminiszteri rendelet a hátralekös községi számadások költségvetésének elintézése tárgyában.

Belügyminiszteri rendelet az általános gazdasági cultura emelkedése előmozdítása érdekében.

Belügyminiszteri rendelet a Tarnóczy Gusztáv terhére rótt 100 frt bírság elengedése tárgyában.

Belügyminiszteri rendelet Pszota Mária kórházi ápolási költségeinek megtérítése tárgyában.

A kereskedelemügyi miniszterium vezetésének Lukács Béla által történt átvételéről szóló miniszteri leirat.

Kórházi bizottság jelentése a vm. közkórház 1891. évi számadása megvizsgálásának eredményéről.

Zolymvármegye közönségének átirata a regalekartalanítási összegből levont törvényhatósági és községi pótdó összegek kiszolgáltatásának elrendelése iránt in tezett feliratának pártolása érdekében.

Nagyvárad város közönsége által küldött, a város történetét tárgyzó mű.

A dr. Szmolka Ferencz birodalmi tanács elnök 40 éves jubileuma alkalmára vert érem ajándékozott egy példányra.

Lukács György belügyminiszteri államtitkár elhunytaról szóló gyászjelentés

Babula János kérvénye a dobsina-poprádi vasutvonal kiépítéséhez való hozzájárulás tárgyában.

Alispáni jelentés a vármegyei pénztárak időszaki vizsgálatainak eredményéről.

A vármegyei közigazgatási bizottságnak a folyó év I. feléről szóló jelentés.

A vármegyei számonkérő szék ülésének jegyzőkönyve a f. év II. negyedére vonatkozólag.

Szolgabírói jelentés a putnoki mértékhitelítő hivatal ideiglenes beszüntetése tárgyában.

Szolgabírói jelentés a esetneki körorvosi csoport ketté választása tárgyában

Szolgabírói jelentés a putnoki Sajóhidtől vezetendő ut építése ügyében folytatott tárgyalás eredményéről.

Tornallya város kérvénye 22 ezer forint kölcsön felvételének engedélyezése iránt.

Binéth József kérvénye a sajó-püspöki hidvám bérletének meghosszabbítása iránt.

A gömörmezei nép- és iparbank által a vármegyei nemzeti-alap javára adományozott 10 frt.

Biaczovszky József és társai kérvénye a kéményseprési iparról alkotott szabályrendelet ellen.

Répás községi lakosok kérvénye utadójuknak törlésbe hozatala iránt.

A megyebeli községek költségvetéseinek és zárszámadásainak jóváhagyása érdemében előterjesztett számvéviségi jelentések.

Több rendbeli — a vármegyei gyógyalomból előlegzett — vagyontalanság okából behajthatlan kórházi ápolási költségek törlésbe hozatala.

Ezeket kívül még a közgyűlés határnapjáig beérkezendő s közgyűlési elintéztet igénylő egyéb ügyek.

Kelt Rimaszombatban, 1892. október hó 7-én.

Kiadta:

Draskovich Gábor,
vármegyei kiadó.

A róm. kath. egyház jubiláris ünnepe Rimaszombatban

Lélekemelő, magasztos ünnepély folyt le városunkban f. hó 8-án és 9-én azon alkalomból, hogy a helybeli róm. kath. egyház szép temploma ezéltá 100 évvel lett felszentelve és a hívek buzgóságának általalva. A mai mondva csinált jubileumok korában — vallásfelekezeti különbség nélkül — minden humanusan gondolkozó embernek jól esik az ily ünnepélyre tekinteni, melynek központját egy magasztos eszme: a vallás-erkölcsi élet ápolása, fejlesztése, s a hitbuzgóság igaz megbecsülése képezte.

Október 8-án a délutáni 1/2 6 órai vonattal érkezett meg Schopper György rozsnyói püspök s fogadtatására a kath. egyház helybeli előkelősége díszes kocsisorban vonult ki a pályaházhoz. A tudós püspök harangok zugása s taraczkövések között szállott le a coupéból, mely előtt a hitközségi előljáróság élén Kishonthy Gyula, elnök a következő szavakkal üdvözölte a püspököt:

„Nagy örömünkre szolgál, hogy nagyméltóságod ünnepünket fényessé tenni ide fáradt Szívből üdvözöljük kegyességeért és remélve kívánjuk, hogy rövid itt időzését közöttünk friss egészségben, meglegedve töltsé.”

A felhangzó éljenés csillapulásával Kishonthy karonfogva vezette az első fogathoz a püspököt, s az egész kísérettel kocsikra szállva, behajtatott a menet a plébánia-épülethez, melynek bejáratánál a püspököt az egyháztanács élén a plébános fogadta, s üdvözlő beszédében megemlítettén, hogy midőn egy század előtt a rimaszombati r. kath. templom felszentelésére a rozsnyói püspök látogatásával a rimaszombati r. kath. hitközséget szerencseltette, e hitközség akkor még csak néhány száz lélekből álló kis hitközség volt, de az újjászületés fellendülésében lelki erővel izmosodott kis hitközségről — az utódokat az ősközhöz kegyeletesen fűző emlék — édesen engedi következtetni, hogy fópásztorát az igaz szeretet és tisztet lekedésével fogadta.

Ma, egy század múlva annak a felszentelő püspöknek magas röptű szellemi ereje birtokában s Istennek a történelmi névre hivatott fűnkelt lelkü törhetlen jellemeket megáldó adományával fölverteve Excellentiád alázta meg magát e hitközséghez, hogy templomában a Mindenhatónak egy század áldásáért háláimát rebegjen.

Mi, elődeinknek fópásztorunk iránt érzett tisztetlétük és szeretetük nyilvánulása őszinteségéről meg lévén győződve s az ő tiszta emlékökhöz híven ragaszkodva, de egyszersmind lelkünk mélyéről is merítve, hozzuk föl-színre büszke önértéssel azt az őszinte igaz lelkesedést, melylyel excellentiádat most, midőn hitközségünket magas látogatásával szerencseltetni méltóztatik, a gyermeki

tisztetlet és szeretet hamisítatlan kifejezéseiben üdvözölhetni van szerencsénk, s a melynek hatása alatt Excellentiádat bizalomtalanul kérem bátorokodom, miszerint a hitközségünk eme érzelmeit tolmácsoló jelen egyháztanácsnak Excellentiád kegye előtt bemutatott bódolat-teljes tisztelgését kegyesea fogadni méltóztatnék.

A nmélt. püspök ur tiltakozván azon kifejezés ellen, hogy magát megalázta, kijelenté, hogy mint fópásztor nem alázta meg magát, hanem szeretettel jött hívei közé, hogy azok örömben osztozzék, s öröme annál nagyobb, mert látja, hogy híveit igaz szeretet vezérli, midőn a más vallásfelekezettiekkel jó egyetértésben élnek, a mely egyetértés emelte a kis hitközséget nagygyá a „concordia parvae res crescunt“ alapján. Köszöni a szíves fogadtatást és híveinek ismételen hangsúlyozza, hogy ezután is mindig állandó egyetértésben éljenek minden felekezeti polgártársaikkal. Válasza után az egyháztanács minden egyes tagjával kezét szorított és szívélyesen társalgott

Ünnepi háladó isteni tisztetlet.

A városunkban időző katolikus papság október hó 9-én a kora reggeli óráktól kezdve a templomnak ugy fő, mint mellékoltárainál esendes miséket szolgáltatott.

Délelőtt 3/4 10 órakor a harangok zugó kongása adta hírvil a híveknek az ünnepi mise megkezdését és a közeli falvakból ide özönlött nép által óriási tömeggé növesztett hívek sokassága töltötte be a templom minden zugát.

10 órakor jelent meg ő excellentiája, a rimaszombati egyháztanács tagok és a vidéki papok kíséretében. A templom bejáratánál Mészáros Bálint rimaszombati esperes-plébános segédletével fogadta a megyés püspök ő nagyméltóságát, ki áldást osztva lépett a templomba és kezdetét vette a „Te Deum“, a mely után a nagyméltóságú püspök baldachin alatt, az oltári szentséggel kezében, a templomi zászlók sokasága között, a hívek által követve, ünnepélyes körmenettel járta körül a templomot.

Az ünnepélyre megjelentek azon lelkészek közül, kik itt működtek s az ünnepre meghívtak: Leszniczky Mihály, ez. kanonok, alesperes, divényi plébános, Furdura István, alesp. söregi plébános, Varga Péter, rappi plébános, Grantner Antal, kazári, Kovács Nándor mátravákai, Untener Mihály péterfalvi, Fábán Kamil, pápai káplány, dobóczai, Barilla János divény-oroszi-i, Kishonthy Barna ráhói plébánosok, Laczek Gyula, losonczy főgymn. hittanár, Komlóssy Mihály, salgó-tarjáni segédlelkész. A püspök ő nméltósága kíséretében jelentek meg ugs. és főt. Fábán Ferencz, id. mest. kanonok, mint a ft. rozsnyói székaskáptalan képviselője, Széman Endre rozsnyói főgymn. hittanár, mint egyszersmind az ünnepi szónok, ki szintén itt működött, mint segédlelkész, és Dr. Kapsz-dorfer Lajos püsp. titkár.

A más hitfelekezetek meghívottai részéről megjelent Glau Pál, fősperes, ág. ev. lelkész s a világi meghívott vendégek részéről Bornemisza László megyei alispán, Kubinyi Aladár, kir. törvényszéki elnök, Szabó György, városi polgármester, a tüzérség részéről Hoffmann Theodor, cs. és kir. százados.

Miután a menet a templomba visszatért, Széman Endre, rozsnyói főgymnásiumi hittanár lépett a szószékre. A szent beszéd vázlatát adjuk a következőkben: Az ember életére a vallás gyakorolja a legdöntőbb befolyást, e vallás az Isten dicsőítését teszi szükségessé, melynek kifejezésére Istennek elkülönített házat, templomot emel az ember.

Egy ily ház, a rimaszombati templom felszentelésének százados évfordulója ünnepeltek ma, melyet dicső emlékeztető Mária Terézia királynén az 1774. évben kezdett fölépíttetni, mit írott okmányainkon kívül a templom főbejárata homlokzatán díszlő chronosticonban is megörökítve találunk: „ReX aVgVsta Marla Theresia Deo et CathoLICI posVlt.“ vagyis: „Mária Terézia dicső királyné Istennek s a katolikusoknak emelte.“ Mint a chronosticon mutatja, a templom építése 1780. évben lett befejezve, az akkori plébános Török József alatt.

A templom kegyuri jogát a királyné daczára annak, hogy ezen jogot az azon időben Rimaszombatban földes-ur joggal bíró Koháry és Forgách grófok saját részükre követelték, önmagának tartotta föl s örök időkre fejedelmi utódaira ruházá a t.

A templomot Andrassy Antal báró rozsnyói püspök az 1792. évi pünköszt után XVIII. vasárnapon, mely azon évben szeptember 30-ára esett, szentelte föl.

Építéskor a 15 öl hosszú, 8 öl széles tériméjű templom az 1779. évben díszes, utólagosan az 1829. évben rézzel fedett tornyot nyert, abban három haranggal. Egyiknek súlya 25, másiknak 9 1/2, harmadiknak 2 mázsa. A legnagyobb a szentháromság, a középső szent György s a kicsi szent József tisztetére lett felszentelve Révay Antal gróf rozsnyói püspök által 1779-ben. A középső 1800-ik évben meghasadt s ekkor ujra öntetvén, Seitovszky János rozsnyói püspök által 1831-ben szenteltetett föl.

Kezdetben 3, a fő- és két mellékoltárral volt ellátva, melyek művészi képeit és pedig a föltárképet, ker. szent János fejevételét Fischer V. festette 1780-ban, a sz. Terézia képet Zannusti József Nagy-Szombatban 1781-ben, a Nep. sz. János kép festője ismeretlen maradt. — A negyedik, illetve harmadik mellékoltárt 1834-ben Bélik József, akkori szepesi püspök emeltette s látta el a művészi kivitelű szent András képpel, melynek festője Czau-czik József 1834-ben.

A lefolyt század alatt a templom 1829-ben új felelet, 1853-ban új zsindelezést nyert, s 1857-ben falai ujonnan színezettek, míg az utóbbi 2 év alatt megajtvra és szépen díszítve lett részben a vallásalaptól a nagym. vallásminiszterium által, részben a templom pénztárából a nm. rozsnyói püspök által engedélyezett összeggel, részben a hívek anyagi hozzájárulásával és egyeseknek bőkezű adakozásával, mely áldozatok érdemét ott fön írja föl Isten angyala.

A templom százados egyszerű történetének esendes menetét semmiféle izgalmas mozgalom sem zavarta s az 1771-ben alakult kis hitközség, mely az 1802. évben történt népszámlálás alkalmával a városban csak 413 lelket s a fiók-községekkel együtt 910 lelket számlált, a béke ujan folyton növekedve, most a városban 2240, s a plébánia keretében élő hívekkel együtt mintegy 3200 lélekszámra emelkedett; Isten mennyei áldásával kísérvén a templom szolgáinak működését, kik itt a század folya-

mában 73-an hirdették az Isten igéjét, köztük 7 plébános, 66 pedig mint segédlelkész.

Ezek a lefolyt század alatt e templomban 8626-szor szolgáltatták ki a keresztség zentségét, 1986 párt eskettettek össze és a plébánia területén 8010 halottat temettek el. Az egyes évek összehasonlításánál fölemlítsük méltó, hogy a legtöbb keresztesítés az 1858. évben 151 számmal, a legkevesebb az 1796. évben 26 számmal, legtöbb eskettetés az 1832. évben 41, legkevesebb az 1805. évben 3 számmal, legtöbb halálozás az 1873. évben 250 és legkisebb az 1793. évben 23 esettel fordult elő.

A templomnak a 100 év alatt csak négy kántora volt.

Szónok ezután fejtegette, hogy mily tisztetleméltó a templom, mint Isten háza, s mily tisztetleméltó mint hitközség; s ennek végeztével megható szavakban állította elő a mult, jelen s jövő összefüggését, följegyzendőnek híván föl az utókort a most itt időző nagy püspök iránti hálás visszaemlékezésre, s fölhíván a híveket, hogy imádkozzanak a szentséges Atyáért, az apostoli király ő Felségeért, a fópásztorért, édes hazánkért s a hitközségért, és beszédét azon szép imával fejezte be, hogy Isten, ki temploma felszentelése napját évenként megújítja, hallgassa meg népe könyörgését és engedje, miszerint mindenki, aki e templomba jöteményt esdendő belép, kérelme teljesedésének örvendhessen.

A szentbeszéd elmondása után kezdődött a háladó isteni tisztetlet, melynél maga a nagyméltóságú püspök pontifikált fényes segédlettel.

A mise alatt egy ez alkalomból alakult vegyes ének-ekar énekelte kiváló praecizitással az egyes piéceket Wagensommer János karmester ur organakiséréte mellett. Közreműködtek: Rábely Katicza, Hollóssy Mariska és Anna és Kovács Anna kisasszonyok, Rábely Miklós, Uthy Antal, Chrenko Árpád, Draskovich Gábor és Papp László urak.

A templomi ünnepélynek kiváló díszet köleszött a Held Ede cs. és kir. százados, esztályparancsnok ur által ez alkalomra átengedett huszár katonai őrség.

Bankett.

A díszebéd 150 terítékű volt, melyen a polgárság teljes számban vett részt.

Egy óra előtt egy-néhány percczel lépett a terembe a Rákóczy-induló intonációja mellett Schopper György excellentiás megyés püspökünk és az összes jelenlevők riadó éljenzései között foglalta el helyét a patkóalakulag összeállított asztal közepén, hol neki a városi notabilitásokat bemutatták.

A menu harmadik fogásánál kelt fel városunk esperes-plébánosa, Mészáros Bálint és a töle megszokott szónoki „verve“-vel a vallásos áhitat hangján a következő imponáns tósztot mondotta:

„Ma, midőn templomunk fölszentelésének százados évfordulóját ünnepeljük, Istennek egy század lefolyása alatt árasztott áldásáért háhíval telt lelkünk az ég felé irányul, szemünk az ég felé tekintenek s ott látjuk annak csillagos, egységes alkotását. A mérhetlen űrben ott ragyog az életadó nap s körülötte keringenek a csillagok. Mindégykét kimért gyorsasággal sodorja tova a napnak vonzó és saját anyagtömegének tisztító ereje.

E esodás rendszer ragyogó jelképe a római kath. hitegységnek. A mint a nap a planétákat, akként vezérli Isten az ő egyháza egységében a népeket s az Isten és ember között létező ezen hitegységnek összetartó kapcsa, központja itt e földön az ő helytartója, közös atyánk, a római pápa.

Templomunknak magasztos ünnepénél tehát, a hol ép e hitegység megszakíthatlan füzére által összekötte rebegtünk hálát, lehetlen, hogy hitközségünk minden egyes hűhű tagja ne gondoljon ezen hitegység központjára, s ne adjon hitéhez való ragaszkodásának kifejezést épp a hitegység központjához való törhetlen ragaszkodásának nyilvánítása által.

A miért is a központ felé a legodaadóbb gyermeki ragaszkodással és szeretettel tekintve a rimaszombati róm. kath. hitközség minden egyes hűhű tagjának teljes meggyőződéssel vagyok tolmácsa, midőn ünnepünk alkalmából is lelkesedéssel szívem mélyéből kívánom, hogy a jó isten közös atyánkat, XIII. Leo pápa ő szentségét zavartalan béke és függetlenséggel megáldva a világ és a róm. kath. világegyház dicsőségére igen sokáig éltesse!”

A viharos éljenés lecsillapultával a hazafias plébános lelkesedéssel mondta ő felségére a következő toasztot:

„Szabadság és testvériség! E két szó varázserővel nyilallik át az emberiségen. S miért ne?! A mindenség alkotója maga teremté szabadnak az embert s lehellé belé a testvériségre való törekvés hajlamát. — Ily egyes emberekből alakulván a népek, a szabadsággal felruházott emberek csak szabad népekké alakulhatnak. De valamint a Teremtőtől egyeseknek ajándékozott szabadság nem zár ki, sőt Isten akarata szerint föltételez egy őt szabályozó felsőbb elemet; ugy az egyeseknek társadalmivá alakult szabadsága is föltételez amaz mellett egyéb szabályozó elemet is, melyet a törvények képeznek.

Ezen törvények központja, garantiája, őre édes hazánkban az alkotmányos király, dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József apostoli királyunk ő felsége, ki a magyar nemzetnek őseitől öröklött alkotmányos jogaiba lett visszahelyezése által tért nyitott arra, hogy mint szabad nemzet önkölte törvényei által munkálhassa jólétét, boldogságát, békéjét.

A nemes, nagy királyhoz minden igaz magyar alattvaló hűséggel ragaszkodik; de nekünk, rimaszombati róm. kath. híveknek még más okunk is van ő felségét szívünk mélyéről kelő háláimával kísérni, mert hisz ő felségének dicső őse emelte templomunkat, és ő felsége a mi templomunknak legmagasabb kegyura.

Tompa Mihály koszorus költőnk a felséges király párt két tündöklő szív rványhoz hasonlítá, melynek jelen

tőségét legmagasabb személyekben akcent ohajtá teljesíteni, hogy

„Vészborutól e hon ege
Legyen mindörökké ment,“

s mintegy a magyarnak őseitől öröklött, fejedelme iránt mindenha táplált lojalitását, hálás érzetét akaró feltüntetni, midőn a magyart az apostoli királyunk koronájában tündöklő ékkövek között gyémántnak nevezé, mely a nap által reá hozott fényt kilöveli, visszaadja.

Legyünk mi is, mint egyszersmind a magyar nemzet hű fia, ennek a gyémántnak egy kis sugara, s e sugárnak tiszta fényét lövelve alattvalói hűséggel s őszinte szívvel kívánjuk a jó Istentől, hogy apostoli királyunk ő Felsege, kinek kezeibe millióknak sorsa, üdve tétetett, mint boldog országnak boldog királya, országai, népeinek jólétére, s mint a mi egyházunk legmagasabb kegyura annak javára és fölvirágzására, felséges fejedelmi család jával együtt igen igen sokáig éljen!“

Alig ocsúdtunk fel az előző szónok beszédei által fellekesített közönség üdvkiáltásaiból, *Kishonthy Gyula*, a rimaszombati róm. kath. hitközség világi elnöke emelkedett fel, hogy a jelenlévők lelkesedését a tombolásig fokozza. Felköszöntőjét a következőkben reprodukáljuk:

„Uraim! Ha az idők csak egy egyenlően, eseményeknek változatossága nélkül folynának le a mulandóság medrében, a történelem nem találna följegyezni valót: az egymás után következő nemzedékek nem látván követésre méltó példákat feljegyezve magok előtt, újabb cselekvésre nem buzdulnának, — a megszokott egyformaságban sem a múlttal, sem a jövővel nem törődnek, — a mindenkor egyforma jele pedig nem nyújtana sem alkalmat, sem okot arra, hogy az idők folyása, eseményeihez képest, korszakok szerint különböztessek meg, s talán arra sem érdemesítették, hogy általában évszázadokra, évtizedekre beosztva emlegettessek.

Ha a történelem fel nem jegyezte volna, hogy száz évvel ezelőtt itt egy templom nem csak felépült, de emelkedett hargulatú ünnepélyességgel szenteltetett is fel: valószínűleg mi is, nem számlálgatva az idők folyását, egyszerűen csak megnyugvást találunk abban, hogy templomunk még mindig fennáll.

De mert egy nagynevű püspök, *Andrássy Antal* báró, száz év előtt, midőn ezen templom felépült, alkalmoszerűnek találta, híveinek a fölötti örömet, hogy a királyi kegy őket Isten tiszteletére szolgáló saját hajlékkal ajándékozta meg, ünnepélyes felszenteléssel tenni nyilvánvalóvá s emlékeztessé; és a történelem ezt az utódok számára fel is jegyezte: ezen feljegyzett magasztos tény, reánk is ösztönzőleg, buzdítólag, hatott és minket azon egyetértő elhatározásra bír, hogy az akkor nyilvános ünnepélyességgel felszentelt templomnak ma, száz év múlva, teljes épségben, sőt kiesinosított állapotban fennállását hasonló ünnepélyességgel tegyük emlékeztessé.

Ezen elhatározásnál az ünnep illő megtartásához kívántató anyagi áldozatot számba se vettük, mert lelkesedésünkben elegendő biztosítékot látunk arra nézve, hogy összehozzuk.

De nagy aggodalomra adott okot azon másik fontosabb kérdés, vajlon fog-e sikerülni ünnepünket vallásunknak azon fényes, de ragyogásában is lélekemelő egyházi pompájával tenni dicsővé s magasztossá, a melylyel a száz év előtt történt felszentelés emlékeztessé tétetett?

Nem voltunk kétségben a fölött, hogy fellekesülésünk megyés püspökünk ő nagyméltóságának tetszésével fog találkozni; a felől is meg voltunk győződve, hogy megyés püspökünk ő nagyméltósága mindenkor szívesen vesz részt híveinek örömeiben: de nem hagyhattuk ki számításunkból azon lehetőséget sem, hogy a nyugalmat követelő kor joga s az emberi egészség gyarlósága ohajtásunk teljesedését könnyen megfusithatja.

Annál nagyobb lett tehát örömünk, midőn tiszteletteljes kérésünkre ő nagyméltóságától azon választ nyertük, hogy azon elhatározott szándéka kivételében, mikép ünnepünkön a hálaadó isteniszteletet személyesen végezze, csakis a teljes lehetetlenség akadályozhatja meg.

Ő nagyméltóságának ezen jóakaratu kegyességeért s azon nagy áldozatért, melyet ide fáradozása által hozott nekünk csak azért, hogy ünnepünket személyes ténykedése által olyanná tegye, a milyennek azt lelkesedésünk ohajtottá, s mely ténykedését a történelem szintén fel fogja írni oda, a hol századokra szóló eddigi vallásos és emberszerető nagy alkotásai máris arany betűkkel vannak feljegyezve, valóban hálás köszönettel tartozunk, melynek egyházközségünk nevében azon szívből eredő kívánságban vélek — tisztelt vendégeink biztosra vett egyetértésével — kifejezést adhatni, hogy ünnepünknek fölöttünk kimagasló főalakját, dr. *Schopper György* urat, ő es. és apostoli királyi Felsege valóságos belső titkos tanácsosát, római gróf, pápai trónálló, mindenkefelett pedig szeretve tisztelt megyés püspökünk ő nagyméltóságát a mindenható Isten vallásunknak, hazánknak és az emberiségnek sokáig tartsa meg és dicső műveiben s alkotásaiban állandó jó egészséggel és megelégedéssel gyönyörködni engedje. Sokáig éljen!“

Kis vártatva dr. *Ráróssy Gyula* ügyvéd, mondta el szónoki hévvel előadott tószóját, visszapillantva az elmúlt száz évre.

„Egy század, uraim — ugymond — ha figyelemmel kísérjük, hogy mily gyorsan mulnak az órák, a napok egymás után, — az emberi élethez viszonyítva hosszú, igen hosszú idő, több mint a mennyit egy ember rend-

szert megérhet, melynek eseményeit emlékezetében fel-fogni s megtartani képes.

Azért ezen idő már a történelemé. . . .

Egy század az államok, nemzetek életében is hatalmas időpont, nagy idő az egy templom történeténél is, kivált akkor, ha az mint kő-köven épített nem vétetik.

Mi azonban ma nem csupán a rimaszombati róm. kath. templom felszentelésének 100 éves évfordulóját ünnepeljük, de mert e templomban hirdetik az Isten igéit, e templomban szolgálják papjaink Isten kegyelménél fogva a tanítói, papi és kegyosztói tisztet, mely hatásában a vallás-erkölcsi élet, tehát maga a vallásosság. Ha már most meggondoljuk, hogy vallásunkat Üdvözítőnk örök időre, a világ végére rendelte, akkor 100 év nem nagy idő s csak egy nyugpont arra, hogy ott egy pillanatra megállapodjunk.

A vándor, ha útján haladva egy jókora utat megtett, megpihen, örömmel és megnyugodva, avagy bánatosan végzett munkájára gondol vissza. Mi is tehát Üdvözítőnk szavai szerint e nevezetesen vallási ünnepen, 100 év után megállapodva, egy pillantást vetünk az elmúlt 100 évre, örömmel és önérettel tekinthetünk vissza, mert 100 év alatt vallásosságunk nem csökkent, vallás-erkölcsi életünk növekedett, hitközségünk gyarapodott és így reánk, a mai százados évforduló boldogító örömműnnepe, megnyugvással mondhatom, diadalünnep.

Ha meggondoljuk ezek után, hogy Istentől reájuk ruházott jogok és hatalomnál fogva templomunkban is a vallásosság és hatásában a vallás-erkölcsi élet fejlesztői: papjaink voltak, úgy nem mulaszthatom el, és azt hiszem, a közérzületet tolmácsolom, akkor, midőn megemlékezem azon egyházi férfiakról, kik a rimaszombati róm. kath. templomban Isten és vallásunk szent igéit hirdették.

Ötven évre visszamenőleg képviselve vannak társaságunkban azok, kik a jubiláris templomban, mint akkor még egyszerű káplánok szolgáltak kitartással, odaadással, hivatásuk ügybuzgóságával, magasztos hivatásukat.

Fogadják köszönetünket azon lelki gyámolításukért, a mit egyházunkban a hívek istápolása által eszközöltek, azonkívül azért, hogy szíves meghívást unkat elfogadták s velünk ünnepelnek; kívánom, hogy őket, — azon kedves vendégeikkel együtt, kik bár nem vallásunk követői, de legszívesebb meghívásunkra közöttünk megjelentek és velünk ünnepelnek, — az ég Ura sokáig megtartsa és áldja meg! Egyházi és világi vendégeink éljenek soká!!!“ (Élénk éljenzés.)

Az elhangzott szónoklat után kelt fel *Leszniczky Mihály* címzetes kanonok és divényi esperes-plébános. Örömműnnepeink e tisztas aggja, ki már 1842-ben volt jubiláris templomunk segédlelkésze, meghatottan mondott köszönetet előtte szóló megemlékezéséért. (Éljenzés.)

Igen érdekes adatokat hallottunk e lelkes papról, ki 1849-ben Hóky nevezetű paptársával vezette a nemzetöröszéget Jósvaló mellett a muszkák ellen és a csodálatos határos az, hogy mikor a muszkák a lelkes sereget körülvették és az egész csapatot elfogták, *Leszniczky* az *Andrássy*ak közellé vashámorába menekülve, mentette meg életét. Társát, Hókyt a legbrutálisabb módon büntették meg az oroszok, a mennyiben lelkesítő beszédeit a nyelvet kivágták, orrát, fülét és egyik kezét megcsontították. *Leszniczky* egy munkás könyörületessége folytán menekült meg, ki neki munkás ruhát szerezve, hamar átöltöztette és az olvasztóba dobta papi ruháját. Így menekülhetett meg csak az öt mindenütt kereső oroszok brutálitása előtt.

A vallási türelem, mintegy szimbolumaként emelt poharat *Glauf Pál*, a rimaszombati ág. ev. egyház esperese, kijelentvén, hogy örömmel vesz részt a katolikus egyház ünnepélyében és *Mészáros Bálint* esperes-plébánost élteti, mint a rimaszombati róm. kath. hívek buzgó lelkipásztorát és a valóban lélekemelő ünnepély egyik főtevényezőjét. (Éljenzés.)

Findura István, sőregi plébános lelkes szavakban köszöni meg az egyház régi szolgálói iránt kifejezett ragaszkodást és az első keresztények „szeretet asztalának“ hasonlatával élve, inti a hitközség tagjait, hogy lelkipásztoraikat ezertúlra is szeretettel környezzék, éltetve a rimaszombati róm. kath. hitközséget, mint e szeretet mindenkor hálás talaját. (Éljenzés.)

Fabián Ferencz id. mest. kanonok, teletliti, hogy a mai kor a jubileumokat hajhászó idöket éli és hogy sokszor e jubileumok mögött az emberi hiúság ri ki, de e 100 éves jubileumon meggyőződött ennek tisztán vallásos alapszámjéről és mint a rosznyói társas káptalan képviselője igen köszöni a szíves meghívást és iskolatársát *Mészáros Bálintot* élteti. (Éljenzés.)

Városunk polgármestere, *Szabó György* ismert humorával, mindamellett komoly intenciókkal sorolja fel mindama nemes adományokat és alapítványokat, melyekkel megyés püspökünk nevét megörökítette, éltetve őt, mint nemeslelkű főpapot és minden nemes és szép eszme lelkes pártfogóját.

Alig hangzott el a mosolyokkal vegyes éljenzés, a meglepetés moraja futott végig a termen, midőn ünnepélyünk központja és vezéralakja: *Schopper György* ő excellenciája emelkedett fel.

„Uraim! Igen köszönöm az egyháztanács meghívását, melylyel lehetővé tette, hogy e lelkeknek igen jól eső vallási ünnepélyen részt vehettem. Kívánom, hogy Rimaszombat város minden érdemes polgárát az Uristen bőségben és sokáig viruló egészségben éltesse.“

Szünni nem akaró éljenzés fejezte ki a jelenlévők lelkesedését és az éljenzések vihara között távozott a tereméből ünnepünk legnagyobbja, mindenhová bucsut intve kezével.

A társaság legnagyobb része a késő esti órákig maradt még együtt emelkedett hangulatban.

Elutazás.

Délután 3/4-ra járt az idő, midőn a püspök a helybeli lelkészlakban levő szálló-helyéről a vasúthoz hajta-

zott, hová a rimaszombati róm. kath. egyháztanács testületileg kísérte.

A vasútnál *Kishonthy Gyula*, az egyháztanács világi elnöke még egyszer fejezte ki köszönetét azon kegyér, melylyel ő nagyméltósága a hitközséget megtisztelte és kéri, hogy tartsa meg jóindulatában továbbra is hitközségünket.

A püspök igen szívélyes szavakban fejezte ki örömet az ünnepély felett és igéri, mikor újból hasonló alkalom fog kinálkozni Rimaszombat városában való megjelenhetésére, mindenkor számíthatnak rá.

3 óra 12 perczkor szállt fel a püspök egy első osztályú kocsiába, hol neki *Ledniczky Péter*, vasúti oszt. mérnököt bemutatatták, kivel aztán együtt utazott és az időközben rendkívül felszaporodott néző publikum éljenzései között robotgott el a vonat.

Törvényszéki esernok.

A rimaszombati kir. törvényszék mint büntető bíróságnál folyó hó 19. napján a következő fenytő ügyek kerülnek nyilvános tárgyalás alá:

1. Orgazdasággal vádolt *Zuzánszki Jánosné* elleni büntügy.
2. Hatóság elleni erőszakkal terhelt *Engler Sámuel* fenytő ügye.

A menyecskének az ura mellett a helye.

Giczen történt az a furcsa eset, hogy *Kantóber* gazda férjhez adta a *Zsuzsika* nevű lányát, de azért mégis azt akarta, hogy a leány otthon nála maradjon s továbbra is az ő háztartását vigye. Ebben azonban a férjüramnak is lévén, még pedig illetékes beleszólási joga, úgy találta, hogy az apósa kívánsága nemesak gyöngédtelen, de az ő férji jogait tekintve, méltánytalan is; mert hát ő nem azért vette el *Zsuzsikát*, hogy azontal is az apjának főzze az ebédet-vaesorát, hanem azért, hogy az oldalán turbékoljon, a mig tud, azután meg később egymás karjába fogódzkodva ballagják végig az élet röögös útját. Az após azonban nem egy könnyen volt hajlandó elállani kívánságától, és hogy-hogynem, elég az hozzá, megtörtént, az a férjre nézve nem örvedetes dolog, hogy a menyecske az apa kívánságát férje jogainál többre becsülve az apai házhoz visszatért. Ez volt a baj tulajdonképeni indító oka, mert a férj nem azért volt ám katonasorban, hogy egyhamar megretíróljon. Látna ugyanis, hogy az állapotban, a mely neki sehogysém volt inyére, szép szerivel nem változtathat: — föl-tette magában, hogy erőszakhoz nyúl s bármi történjék is, ő a jogát ám nem hagyja. A mint ugyanis apósa az ő hitves feleségének kiadását megtagadta s lakása ajtaját veje előtt elzárta, ez sem volt rest, s a viszonyoknak szerinte legalkalmasabbnak mutatkozó argumentumhoz fordult, a melyet egy fejsze alakjában sikeresen alkalmazásba is vett úgy, hogy néhány pillanat alatt a zárt szobaját a hatalmas kapacitátiának engedve, nagy robajjal tört be és ezen önsínálta uton diadalmas arczczal hatolt *Hladon András*, a vő, mint valami „leg-ujabbkori *Botond*“, a megszeppent após elé Ezen gyözelmes bevonulást pedig a tisztelt vő oly nagy zaj és lármá közepette rendezte, a mi már nemesak az örömszülőket rettentette meg, de a falu népének nyugalmit és esendes békéjét is felzavarta. A dolog nem is maradt annyiban, hanem a legközelebb mult napok egyikén a helybeli kir. törvényszék elé került; bír az *Hladon* itju férjnek sehogysém tetszett, hogy az ő „családi ügyei“ ily nagy nyilvánosságra hozassanak. Nem is hagyta ezt szó nélkül és ebbeli erősködése kárba éppen nem veszett, mert a komoly bírák jól meghányva-veve a dolog mi-benletét, azt határozták, hogy az apósnak az ajtóbetörés és holmi lopás miatti panasza veje ellenében ninesen bizonyítva s így a miatt elég büntetés volt a vőre nézve az, hogy a hitestársra annyit ideig velt tavol tőle, hát az após vádaskodása alól fel is mentették. Nem így azonban a falu békéje elleni eszeklmény ügyében mely miatt mint közsesendháborítót egy napi gondolkozási időre hívták meg a helybeli fogház vendégeül. Es csodálatos, azóta *Hladon* uram háza táján teljesen helyre állt a esend és rend, és a mint mondják, a menyecske annyira szívére vette a dolgot, hogy férjéhez azonnal visszament, szánuva-bánva kért tőle boesánatot, hogy miatta ily bajba keverte magát és hitvesi esküjére fogadta, hogy ura házat többé soha el nem hagyja, mert már a biblíában is meg vagy on írva az, hogy az asszony a férjének „oldalbordája“, illik tehát, hogy annak oldala mellett is legyen.

Hírek és vegyesek.

Bohéme — Radnóton *Pósa Lajos*, az „*En ujságom*“ szerkesztője, a magyar lyrai költészet mai legnagyobb művelője — mint már megirtuk — szülőfalujában *Radnóton* tölt most néhány hetet, s mult vasárnapra meghívta magához volt tanárait, tanulóársait s a rimaszombati ujságírók egy jókora csoportját: lapunk szerkesztőségét. A társaság a délelőtt 11 órai vonattal utazott el *Rimaszecsre*, hol a radnótiak egész kocsisorral vártak bennünket, s a bevonulás alatt önkénytelenül eszünkbe jutott a *Petőfi* verse: „*Szent Kleofás*, milyen karaván, nem lehet más, mint oláhzigány.“ Véletlenül a karaván nagy része igazi bohéme volt, de a lehető legmagyarabb fajtából. Ez alkalomra lerándult *Fülekről Pósa* költőtársa és kebelbarátja: *Nógrádi Papp Gyula* is, s az egész társaság egy felejt-hetetlenül kellemes napot töltött a kedves falusi körben, mely szeretetének melegével, s tiszteletének és elismerésének bámulatával öleli keblére a jeles költőt, s az igazi ragaszkodás jeleivel halmozta el vendégeit. — Délben magyarosan fényes ebédhez gyűlt a társaság a költő öreg édes anyjának házában, s az ebéd valóban az egymást kölcsönösen megértő és megbeesülő szellemi munkások baráti ölekezése volt. A harmadik fogásnál felemelkedett a költő, s az érzelem azon mesterkéletlenül egyszerű de sugárzó melegével,

mely Fölteményeit is annyira bájosakká s közvetlenekké teszi, poharat emelte a jelenlevő kedves tanáraitra Baksay Istvánra és Fábry Jánosra, kiknek oltalmazó, védő, buzdító tanításai serkentették az ő zsenge szárnyait, hogy magasabb ideálok felé repüljenek. A mely érzellemmel mondott felköszöntő a könnyekig megindította a társaságot. Majd Baksay István köszöntötte fel a költő öreg, édesanyját, ki époly hüszke lehet fiára, mint ő ezen kitűnő tanítványára. Fábry János a költőben a szerető, ragaszkodó jó gyermeket élteti, ki ugy anyjának mint tanárainak busásan fizeti vissza a tőlük nyert jókat. Lőrinczy György pedig a házigazdát, mint az újságírók jelenlevő mesterét köszönti fel, míg Papp Gyula a magyar költészet mai decadensei között kimagasló Pósa, mint magyar szabadsághalálakra koczozint poharat Megható volt a költő egyik rokonának Pósa Boldizsárnak kedves felköszöntője, ki a természet gyermekének keresetlen, de költői képekben találó hasonlatokban gazdag szavakkal esettelte az öreg édes anya aggodalmait, melyekkel szive gyermekének repülését kíséri, s az örömet, melyet anyai lelke akkor érez, midőn fiát emelkedni látja az emberek között, kik az elismerés és tisztelet koszoruját fűzik homlokára. Ebéd után a társaság sokáig gyönyörködött a radnóti szép leányok és deli legények mulatozásaiban, melyet a derék fiatalság a költő szülőházának falusiasan tágas udvarán rendezett. — Vidám ezigányzene mellett az egész bohème-csapat belemegedett a táncba, melytől ismét egy lacullusi vacsora szólított el. A vacsoránál, melyet a Percz Samu és dr. Veres Samu által a költő házigazda gyönyörű szerzeményeiből válogatott és pompás baritonban énekelt dalok fűszereztek, ismét megeredtek a felköszöntők. Papp László felköszöntötte Pósa Lajost mint magyar, vendégszerető házigazdát. Pósa Lőrinczy Györgyöt, mint igazi demokratikus elvű újságíró, Lőrinczy Papp Gyulát a magyar költészet egyik kiváló reménységét stb., a kedélyes multság a késő éjjeli órákban ért véget, mikor is a vendégek érzelmeteljes bucsuzással váltak el a vendégszerető kedves háztól, melynek egyszerű lakói a költő magas szárnyalású költészetének befolyása alatt oly nemesen éreznek és gondolkodnak, s a költőtől, kinek egész szeretetreméltó, kedves egyénisége annyi fényt, kedélyt, melegséget sugároz, nemesak kis szülőfalujára, de egész magyar hazánkra is! Isten éltesse őt mindnyájunk örömére sokáig.

Fényes esküvők. Kálniczky Géza tornallyai kir. aljárásbíró f. hó 11-én esküdött örök hűséget a rimaszombati ev. ref. templomban Molnár Margitnak, Molnár Lajos tamásfalai földbirtokos és neje s Bornemisza Emma urnő bájos leányának. Az esketési szertartást Terhes Pál ref. lelkész végezte s gyönyörű beszédet intézett az ifjú párhoz. Az esküvőn és az utána következett lakodalmon nagyszámu s előkelő közönség vett részt. Násznagyok voltak, a vőlegény részéről Szentiványi Árpád orsz. képviselő, a menyasszony részéről: Hevessy Bertalan. Nyoszolyó leányok: Kubinyi Mariska, Hevessy Mariska, Szelezky Jolán és Fáy Margit. Vőfélyek: Bornemisza Elemér, Szelezky Zoltán. Farkas Géza és Török Gyula. — Ugyancsak folyó hó 11-én esküdtek egymásnak örök hűséget Kelemérben dr. Fornét Gyula m. árvaszéki jegyző és Diószeghy Piroška fényes násznép jelenlétében. Az esküvőről az örömszülők következő jelentést adták ki: A vőlegény szülei: „Fornét Jenő nyugalmazott kir. törvényszéki elnök s neje ajnáskői báró Vécsey Erzsébet, örömmel tudatják fioknak Fornét Gyula áll. tud. tudor és Gömörmegye árvaszéki jegyzőjének, giczei Diószegi Piroskával, öz. giczei Diószegi Zsigmondné, szül. vadnai Vadnay Piroška s néhai boldog emlékeztető férje giczei Diószegi Zsigmond leányával, folyó hó 11-én, Kelemérben történt egybekelését. Kelt Feleden, 1892. október hó.” — A menyasszony édes anyja szinte a következő jelentésben tudatja a szép frigyét: „Öz. giczei Diószegi Zsigmondné, szül. vadnai Vadnay Piroška, örömmel tudatja az ő és boldog emlékeztető férje giczei Diószegi Zsigmond leányának giczei Diószegi Piroskának, Fornét Gyula áll. tud. tudor s Gömörmegye árvaszéki jegyzőjével Fornét Jenő nyug. kir. törvényszéki elnök s neje ajnáskői báró Vécsey Erzsébet fiával, folyó hó 11-én Kelemérben történt egybekelését. Kelt Kelemérben, 1892. évi október hó.” — Boldogság és szerenese kíséri mindkét frigyét!

Kinevezés. Sztaniszlavszky Adolf rimaszombati kir. törvényszéki bíró a kassai kir. törvényszékhez — mint értesülünk — ügyészszé neveztetett ki, s e kinevezés már a hivatalos közlőny egyik legközelebbi számában közzé is fog tétetni. A tehetséges bíró távozásával törvényszékünk egy igen jelentékeny munkaerőt fog veszíteni.

Magyarország ev. ref. tanárainak Nestora. A Prot. Egyh. és Isk. Lap legközelebbi igen érdekes kimutatást közlött a hazai ev. ref. főgimnáziumok múlt évi működéséről. Ebben találjuk azt a reánk nézve örömdetes adatot, hogy az összes ev. ref. tanintézetek tanárai között hivatalosra legidősebb a mi főgimnáziumunk méltó dícsereje *Baksay István*. Azt is érdemesnek tartjuk fel-említeni, hogy az említett kimutatás harmadik helyre *Fábry Jánost* teszi, ki ugyan nem ref. de főgimnáziumunknak szintén egyik régi erőssége. Ez a hosszú hivatalos már egy napilapnak is feltűnt, s azt a következőket vonta belőle, hogy nagyon jó egészségügyi viszonyok

lehetnek itt, — egyúttal éleztet is, hogy a többi tanárok valamennyien legény számba mehetnek a két réggel szemben. Hát csak legyen is még sokáig a miénk ez a lélekben fiatal, csak hivataloskodásban öreg két kiváló tanár!

Baleset. Trajtlér Sámuel polgártársunk az udvarából ki akarván űzni a betévelyedett sertéseket, futás közben oly szerenesetlenül bukott el, hogy kezének kis ujján mindkét ízének esontja eltört és a bőrön áthatott. Újját operálni kellett.

Kinevezés. A földmívelésügyi m. kir. miniszterium az október hó 24-én és következő napjain Miskolcra megtartandó erdőéri szakvizsgához, vizsgáló bizottsági tagul Szőcs Miklós, rimaszombati kir. alerdőfelügyelőt nevezte ki.

Gymnásiumaink segélyezése. Az országgyűlésen legközelebb tárgyalás alá kerülő 1893-ik évi állam költségvetés XIX. füzet 15-ik czíme alatt — mint bennünket értesítettek — a rimaszombati egyesült prot. és a rozsnyói ág. ev. középiskolák segélyezésére 8000—8000 ft van előirányozva, szemben a tavalyi 7000-fttel. Az erre vonatkozó cultusminiszteri indoklás kiemeli, hogy mindkét középiskola oly szűk anyagi helyzetben van, hogy a fenntartók már 1890. előtt is csak a legnagyobb megerőltetéssel voltak képesek az alapítóké igénybevételét elke-

rülni. Az 1890. évi XXX. t. cz. következtében a görög nyelv helyett megszabott tanfolyam is berendeztetvén, az illykép előadott új szükséglet szintén növelte e sikeres működésű intézetek kiadásait. Oly körülmények közt méltányos a fenntartó testületet az eddiginél legalább ennyivel nagyobb segélyben részesítené.

Új vasutaink. Mint értesülünk a Pelsőcz-Jolsvamarányi vasúti vonalat e hó 3-án járták be Kubinyi Géza or. zágygyűlési képviselő vezetése alatt a vasút finanszírozását eszközölő br. Erlanger bankház megbízottja, Getto, Mandl és Quittner vállalkozók. Az egész vonal hossza 43 kilométert tesz ki és már a jövő héten kezdődik meg az építkezés. Előreláthatólag a jövő tavasszal a Pelsőcz-Nagy-Szlabos- és esetneki vasúti vonal építése is munkába fog vétetni.

Válalkozás. A putnok-breznóbányai útvonalon lévő 12 műtárgy helyreállítását Visnyai Pál várgedei lakos 1556 ft 93 krért vállalta fel, kötelezván magát a munkálatok folyó hó 2-től számított három hó alatt leendő elkészítésére.

Felelős szerkesztő: **Lőrinczy György.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

Molnárok figyelmébe.

A sajtó-receskei újonnan épült vizi-malom, mely négy köre, egy kendertörő és kásaörlo készülékre igen czélszerűen van berendezve, s a melyhez igen nagy vidék tartozik, a tulajdonosok által f. év **október hó 25-én** délelőtt 10 órakor a helység házában három egymásután következő évekre nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni. Kikiáltási ár 1600 ft évi bérlet.

Árverezni szándékozók bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át, azaz 160 frtot a községi bírónál letenni tartoznak. Ezen malomhoz lakház, marha-, sertés-, aprólék-ól, hizlaló; továbbá hat kert rét I. oszt. és terjedelmes káposzta termő hold tartozik.

A bérleti feltételek alólírottánál bármikor megtehető. Bérleti szándékozók a jelzett időre tisztelettel meghívotnak.

Kelt Receskén, 1892. október 13-án.

Székely Bertalan, ref. tanító.

Vásárjog bérbeadása.

A Rimaszécsbe tartandó országos vásárjog bérletére zárt levélbeni ajánlatok **október 31-ig** a herezegi tiszttartóságnál elfogadtatnak.

Rimaszécs, 1892. október 2-án.

Illés Gyula,
tiszttartó.

2000 darab gyümölcsfa eladó.

A Rimaszombat városi gyümölcsfaiskolában folyó október 15-től a lentirott fák (oltványok) fognak elárusittatni:

Körte és almafak 2—3 évesek az első 25 ft 100 db, utóbbi 20 ft 100 db, a körtefák őszi-téli, az almafák többnyire téli és csak a mi klímánkra kiválasztott fajok.

Cseresznye és meggyfak 4—5 évesek mind termő oltványok 15 és 20 ftjával 100 db-ként. Azonkívül ugyanitt többféle **diszfak** és **bokrok** valamint **fenyők** is jutányos áron kaphatók.

Megrendeléseket elfogad

WIKOUKAL HENRIK,
műkertész.

ESKÓR

(epilepsia) 7-*

visszaesés nélkül gyógyítható. Ezer és ezer bizonyítvány tanúsítja a tudomány ezen bámulatos diadalát. A betegségről szóló kimerítő leírások, levélbélyegek kapcsán a következő czimre intézendők:

„Office Sanitas“, Paris
30, Faubourg Montmartre.

TISZTA VÉR

az egészség! 7-*

Titkos betegségek, kiütések, halvány-ság, általános fáradtság, gyengeség: mindezt eltűnik, ha a vér egészséges! Gyógymódunk alkalmazása mellett kezeskedünk a gyökeres gyógyulásról. Kérdezősködő levelekhez levélbélyeg csatolandó.

„Office Sanitas“, Paris
30, Faubourg Montmartre

Bécs, 1873. Érdem-érem.	Budapest, 1885. Nagy díszoklevél	Zágráb, 1891. Díszoklevél	Eszék, 1889. Díszoklevél	N.-Pataánán 1887. Arany-érem	London, 1878. Díszoklevél
----------------------------	-------------------------------------	------------------------------	-----------------------------	---------------------------------	------------------------------

CSIK JÓZSEF 28-38
es. és kir. kizárólag. szabadalm.

első szerémi portland-cement és vízhatlan mészgyár
BECCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. ker. Rudolf-rakpart 8. szám.
Ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előljárások, valamint a n. é. építő-közönség figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan meszt
melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem.	Keckemét, 1872. Ezüst érem.	Ujvidék 1875. Arany érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem	Trieszt, 1883. Arany érem.
-----------------------------	--------------------------------	------------------------------	-----------------------------	-------------------------------

A kolera-járvány.

Szomorú rovatot nyitunk lapunkban e czim alatt. Ez időszerint ugyan hála Istennek még esakis kedvező híreket regisztrálunk, mert városunk és vidéke eddig teljesen mentes a veszedelmes járványtól, s a higienikus intézkedések, az óvrendszabályok fogantatása oly precizitással, annyi szorgos figyelemmel és gondnal történt, hogy remélhető, miszerint a járványt jó ideig elkerüljük, s főhajunk, hogy kedvezőtlen híreknek e rovatban közlésére ne legyen szükség.

Minden esetre teljes elismerés illeti a városi tanácsot, s a kolera-járvány terjedésének meggátolására alakított bizottságot, mely teljes odaadással, lelkiismeretes pontossággal teljesíti nehéz feladatát.

Kívánatos azonban, hogy a nagy közönség szintén tevékeny részt vegyen a munkában, s a szükségesnek mutatkozó egészségügyi intézkedéseket fogantatassa, s minden lehető módon támogassa a hatósági közegeket abban, hogy a rendeletek érvényre juttassanak, s a köztisztaság kifogás alá ne essék.

A városi képviselőtestület f. hó 7-én tartott gyűlésén a kolera-járvány behurcolása ellen való védekezés is tárgyalásra került. A gyűlésen Szabó György polgármester elnöklete alatt álló kolera-bizottságot alakítottak, melynek tagjai: Dr. Szabó Samu, Dr. Szabó Károly, Dr. Löcherer Tamás, Dr. Lichtsein Adolf, Dr. Zehery István, Dr. Kármán Aladár Ernő, Dr. Marikovszky István, Dr. Schwartz Dávid, Molnár József, Nagy Ferencz, Bodor István, Kishonthy Gyula, Ethey Károly, Horváth János, ifj. Sütő István. A bizottság feladatán túzte ki a gyűlés többi közt azt is, hogy a kolera-kórház kérdésével behatóan foglalkozzék, esetleg tervezetet készítsen s azt mutassa be; továbbá teljes rendelkezési joggal fogantatasson mindazon intézkedéseket, melyek higienikus szempontból a járvány behurcolásának meggátolása végett szükségesnek mutatkoznak.

A bizottság f. hó 7-én délután megtartotta első ülését, melyen a tagok csaknem teljes számban részt vettek.

Az elnök Szabó György polgármester kifejtette a bizottság összejövetelének célját, s körvonalozta a teendőket, melyekre nézve a szakértők tanácsát kéri. Szabó Károly városi orvos jelentést tett az eddigi higienikus intézkedésekről, s különösen az eszközölt desinfectióról, mire Szabó Samu főorvos indítványozta: 1. hogy a város kérsék fel, miszerint a hulladékok és szemét elhordása teljes szigorral rögtön fogantatassék. 2. a vendéglők különösen desinfectiáltassanak. 3. a jég mint a kolera egyik főgyógyszere minél előbb és minél nagyobb mennyiségben szerezzessék be. 4. Hivassék fel a lakosság, hogy csak a megjelölt kutakból igyék vizet, s az összes gyanus kutakat vizsgálja meg egy bizottság, melynek tagjaiul: dr. Szabó Samu, dr. Szabó Károly, Badányi Gyula és dr. Marikovszky István választattak. 5. a vasut és postagazgatóság keressék meg az ágy- és ruhanevelő szállításának betiltása végett, illetve az ilyen küldemények visszatartása és bejelentése végett, mire Dr. Lichtschein vasuti orvos közli, hogy már történtek e tárgyban megfelelő intézkedések az igazgatóság részéről. 6. szükségesnek tartja, hogy álljon rendelkezésre olyan hely, ahová az esetleg kolera-ban megbetegedők rögtön elhelyeztessenek; ajánlja, hogy a nyári kaszinó egyik szobája teljesen berendezessék 5 ágygyal.

A bizottság mindezekhez hozzájárult, a városi orvost megbízta az indítványban foglalt intézkedések megtételével.

Hosszabb vitát keltett a kolera-kórház felállításának eszméje, melynek felmerültét indokolja az, hogy egyesek zúgolódnak a kaszinó helyiségének kolera-kórházzá átalakítása ellen. A kifejlődött élénk eszmecsereben a tagoknak csaknem mindenike részt vett, s arra a megállapodásra jutottak, hogy értekezni fognak Lőrinczy György szerkesztővel, ki megfelelő bérért lakóházát a kolera betegek elhelyezésére felajánlotta, s azonkívül a polgármester értekezni fog vállalkozókkal is egy kolera kórház felépítése tárgyában.

Végül Dr. Kármán Aladár Ernő indítványára elhatározta a bizottság, hogy a városi orvos által szerkesztett felhívásokkal f. ragaszok útján figyelmeztetik a közönséget a közelgő veszélyre és a szükséges óvintézkedésre. A felhívás így hangzik:

„A kolera-vész hazánk fővárosában is fellépett; — Városunk hatósága ennek folytán szükségét látja lakosait következő egészségügyi óvintézkedések teljesítésére felhívni: Ételen, italban mértékletesség tartandó.

A ház és környéke tisztántartása, különösen az ivóvizre való ügyelet ajánlatik.

Városunk területén főleg a „Kis-kút,” a „Csurgó” és a Ferenczi-utcai kútvek használata ajánlatik.

A többi udvarokbani kutak vizei felforralás által javítandók.

Árnyékszék, pöczegödörök a szükséghez mérten, de hetenként feltétlenül kétszer alaposan fertőtlenítenendők.

A fertőtlenítő szerek a városházánál és mindkét gyógytárban beszerezhetők, mit a szegények a városházán díj nélkül kapnak.

A város lakosai önmaguk és családtagjaik érdekében is szoros kötelességüknek tartják, hogy házukhoz érkező minden idegent idejébe — és akármilyen gyanus megbetegedési eseteket — a rendőrségnél azonnal bejelentsenek.

Vége: betegülés esetén az orvosi segély azonnal igénybe vétessék.

Rimaszombat, 1892. évi október hó 8-án.

Szabó György, polgármester.”

Dr. Szabó Károly városi orvos a kolera tanulmányozása végett néhány napra Budapestre utazott. Távollétében a városi orvos teendőit Dr. Kármán Aladár Ernő látja el.

*

A kolera bizottság második értekezletét f. hó 10-én délután tartotta Szabó György elnöklete mellett.

Elnök bejelentette, hogy a f. hó 7-én tartott ülés határozatai mind fogantatottak; sajnálattal közli, hogy jég sehel sem kapható, mire elhatározták, hogy jégkészítő gép beszerzéséről kell gondoskodni. A kutak megvizsgáltattak, a tisztogatás, desinfectio folyamatban van. Badányi Gyula rendőr-kapitány jelenti, hogy azok, kik megintés után sem tisztogatják házaikat s udvarukat megbírságotlathatnak, a szemét az utcákról elhordatják. A városi orvos képviselőjében Dr. Kármán Aladár jelenti, hogy a nyári kaszinó egyik terme 5 ágygyal felszereltetett, s teljesen rendben van; kiritisztogatva és a momentán szükséges tárgyakkal berendezve. Jelenti továbbá, hogy a helybeli vasutállomásra Budapestre érkezett szállományokat megvizsgálta s azokat — desinfectiálva lévén — kiadatta a czimzetteknek, a fedő papírt és vásznat elégettette, s intézkedett az iránt, hogy minden a fővárosból érkező podgyász és teherszállományról jelentés tétessék. A bizottság a jelentések helyes tudomásvétele mellett megbízta a városi orvost, hogy a beérkező húsmelet, gyümölcsöt semmisítse meg. Ezután Dr. Marikovszky István indítványozta, hogy a városi orvos mellé, ki a sok teendőt egy maga nem láthatja el kellően, rendeltessék járványorvos. A bizottság megbízta a polgármestert, hogy szükség esetén gondoskodjék erről. Az elnök beszámolt ezek után a kolera-kórház építése ügyében folytatott tárgyalásának eredményéről. Soós Ferencz építész egy 20 ágyra berendezett kolera-kórház tervét nyújtotta be, mely szerint a barakkórházat több kijelölendő helyen kettős deszka körülettel — melynek közei szénnel tömetnének meg — és cementezett tetővel 800 frtért felépít. A bizottság, Molnár József indítványára a városi képviselőtestület elé terjeszti a tervet azzal, hogy a kórház felépítését szükségesnek tartja, s az építés helyének megállapítása végett egy szűkebb bizottság kiküldését javasolja. Maga a kórház 24 ágyra rendezendő be, (4 az esetleg megbetegedő katonáknak) nők-férfiak elkülönítendő, fürdő, konyha stb. szintén építendő.

Végül dr. Löcherer Tamás indítványára a bizottság megbízta dr. Kármán Aladárt, hogy a háztulajdonosokhoz küldendő s a hírlapokban közléteendő felhívást szerkesszen az óvintézkedések részletezésével.

*

A kolera-kórház építésére alkalmas helyet ugyan- csak nehezen talált a kiküldött bizottság, melynek Szabó György elnöklete mellett tagjai voltak: dr. Szabó Samu, Jaczko Pál, Szabó József (Kozma) és dr. Kármán Aladár Ernő. A vásártéri terület megtekintése után — ez nem felelve meg a célnak, — a Sütő István-féle telek kibérlésének ajánlását határozta el a szűkebb bizottság.

*

A bizottság fenti határozata folytán szövegezett közzé ez:

Tudnivalók a kolera-ról.

A kolera-tól való félelem, nem tekintve azt, hogy minden czélszerű intézkedést megnehezít; helytelen azért is, mert a félénk természetűek viszonyait, megszokott életmódjukat változtatják s a szokatlan, esetleg kedvezőtlen viszonyok alkalmassá teszik az egyéneket arra, hogy ellenállási képességük gyengülése folytán a betegséget inkább megkapják.

Észszerű magatartás, rendszeres életmód mellett — miután a kolera-t okozó apró szervek esakis az emésztő szervek útján kerülhetnek a testbe — mindenki óvhatja magát a bajtól.

A lakó helyiségek tisztán, szárazon, szellősen tartandók; a padokat hetenként legalább egyszer jól felsorlandó, előbb azonban forró luggal leöntendő. A konyha hulladékokat nem szabad a földre szórni; a sóprés nedves rongyok használata mellett történjék, hogy a por felvérese lehetőleg kerültesse. Butorokat, ablakokat, ajtókat naponta jól le kell dörzsölni tiszta száraz ruhával: az ágyszalmát pedig gyakran változtatni. — Nem szabad a nedves ruhát a szobában szárítani, mert a keletkező gőz a butorzatot és a ruhaféléket elnedvesíti. Élelmiszerek jól befedendők, s száraz helyen tartandók. Az épület minden helyiségében (istálló, ól, faskamra stb.) legnagyobb tisztaságra kell törekedni. Az udvarok minden nap legalább egyszer jól felsorlandók. — Hulladékok és szennyes folyadékoknak az utcára kiöntése, ugyszintén az utcák és terek más módon beemoeskolása szigoruan tilos.

Ebédleiben, kávéházakban a helyiség tisztán tartandó, a víz forralandó s mindenki kifogástalan tisztaságra evőszközöket és ivóedényt kapjon, melyek mosására állandóan forró víz tartandó készletben. Az asztalkendők frissen mosottak legyenek. A **szállodák** tulajdonosai kiváló gondot fordítsanak arra, hogy az épület s minden egyes szoba, udvar, előcsarnok, lépcső **tiszta legyen**; a mosóedények, törülközők, éjjeli edények, lepedők, ágyneműek több egyén által egymásután ne használtassanak, hanem mindig frissen mosottak, jól kiszáritva, illetve megtörölgetve szolgáltatandók. Az **árnyékszékek naponta 2-3-szor nagy mennyiségű 5% os carbollalattal** öntessenek és mosassanak le.

Különös óvatosságot igényel a **személyes tisztaság**. A **fehértelű és ágynemű** gyakran változtatandó; utóbbi naponta órákon át száraz helyen szellőzendő. Gondot kell fordítani a kezeknek és a szájaknak, különösen evés előtt és után való szorgos tisztántartására, mosogatására.

Az **étkezést és ivást** annyiban ajánlatos szabályozni, hogy a gyomoremésztés, — miután a gyomor által kellően elvasztott sav a kolera-gomba fertőzésének útját állja, — működése meg ne zavartassék. Mértékletes, rendszeres életmód, nehéz ételek és egyéb az emésztést hátrányosan befolyásoló ártalmaktól való óvakodás mellett, ez könnyen elérhető. Lehetőleg **frissen készült ételeket kell fogyasztani**; nyers gyümölcs és nyers tej, tisztátlan vaj és sajt, ugyszintén ételmaradékok élvezete gondosan kerülendő. Az **ivásra**, valamint a házi szükségletekhez: mosáshoz,

edények tisztításához esakis megbízható, azaz olyan vizet szabad használni, melybe semmiféle szenny nem juthatott; tanácsos minden vizet használat előtt felforraltatni. De a megbízhatóan tiszta vizet se igyuk túl nagy mennyiségben; a forralás után lehűtött s felemennyiségű borral savanykássá tett viz, továbbá citromos vagy ásványvizek élvezete ajánlatos.

A mutatkozó **emésztési zavarokra** gondosan ügyelni kell, s szükség esetén rögtön orvoshoz fordulni. Ha a városban **kolera-gyanus megbetegedések** történik, erről nyomban **jelentés teendő** a városházán.

Ha a járvány városunkat sem kerülne el, annak tartamára mihez tartás végett szükséges még a következőket tudni, melyek pontos és lelkiismeretes betartását a lakosság figyelmébe a legmelegebben ajánljuk:

1. A kolera-t a kolera-betegek ürüléke és hányadéka okozza, melyben megszámlálhatatlan sok és láthatatlan apró csirák, fertőző anyaga van a kolera-nak. Ha tehát valaki a kolera-s ember ürülékéből le talál nyelni, a gyomrában s beleiben elszaporodnak, azok a csirák s megbetegítik, sőt meg is ölik őt.

2. A kolera-s ürüléke vagy hányadéka különféle módon juthat az egészséges ember gyomrába. Például: elfőcskendezik, elhullatják az ürüléket ágyneműre, ruhára padlóra; ráhull az ápoló kezére; most megszárad és elporlik az ürülék és láthatatlan számba kerül.

Ha az ürüléket árnyékszékbe, udvarra, utcára kiürítik, ott is elporladhat s az egészségesek testébe juthat.

Az elporlott, széthordott ürülék ivóvízbe, élelmi szerre is eljuthat (pl. tejbe, gyümölcsre, eltett hideg ételre, kenyérrre) s azzal visszük a gyomrunkba; avagy nyirkos padlóra, falra, udvarra, szemétre jut az ürüléknek valami része s onnét kerül testünkbe.

3. A kolera ellen tehát az a legfontosabb tennivalónk, hogy a beteg ürüléke szerre ne jusson a lakásban és ne fertőztesse be a lakást és a házat. E végből legjobb, ha a beteget kórházba adhatjuk; ha ezt nem teszünk, fektessük a beteget külön szobába, tartsuk tisztán és tegyük mindent, a mit beszenyvezett, ártalmatlanná, vagyis desinfectiáljuk. A látogatókat küldjük el.

4. A kolera-s ürüléket és hányadékat ártalmatlanná tesszük, ha kétszer-háromszor annyi erősen forró lugo-öntünk rá, avagy ha sűrű mésztejjel keverjük (annyi mésztejet veszünk, a mennyi az ürülék). Azután árnyékszékbe, avagy a kertben ásott friss gödörbe ürítetjük.

5. Ürülékkel szennyezett felhőneműt, ágyneműt (lepedőt, czihákat) tegyük luga- és főzzék ki.

6. A nem mosható beszenyvezett ruhát és ágyneműt, szalmát s efféléket legjobb elégetni, (avagy legalább is akasszák ki a napra, a kertbe vagy a padlásra s 8-10 napig jól szellőztessék és szárítsák).

Ugyanígy bánthatnak más, luga- nem mosható tárgyakkal is, — pl. kanapéval, párnával, székekkel, vankos-, matraczbéllel.

7. A padlót, az edényeket, a nyoszolya fáját és efféléket, miket a beteg beszenyvezett, forró luggal surolják, illetve sűrű mésztejjel itassák be.

8. Járvány idején tartsa mindenki tisztán a kezét, száját és az egész testét. Kezünket minden evés előtt mossuk meg vízben, szappannal vagy eczettel. Szánkat öblítsük evés előtt vízzel vagy eczettel. Nyelűnkat ne nyeljük le, mielőtt szánkat meg nem mostuk.

9. Élelmi szerünk és italunk tiszta legyen. Ne igyunk állott vizet; sőt a friss vizet is jó előbb felforraltatni és kevés borral inni. Semmiféle hideg, állott ételt ne együnk meg, hanem esüpan frissen sültet, főttet, piritottat.

10. Gyomrunkat, beleinket tartsuk rendben, okos életmóddal. Pálinka, konyak, bor megárt, ha sokat iszunk, nem hogy használja. Hasmenést ne hanyagoljunk el, ne gyógytassunk kolera-csapokkal, hanem forduljunk orvoshoz és tartsunk diétát.

11. A beteget jó szívvel és türelemmel ápoljuk és melegen tartsuk, a míg orvos érkezik. Az ápoló, ha kezét, száját és ruháját tisztán tartja, nem forog veszedelemben.

12. A lakást tartsák tisztán, szárazon és szellősen; söpörjék szorgalmasan s a port nedves ruhával töröljék le. A szennyes és fertőzött lakást kimeszeléssel, padlónak forró luggal felsurolásával lehet tisztítani és desinfectálni.

A **fertőtlenítés** (desinfectio) 5% (öt százalékos) carbolsav oldattal, vagy pedig 20% (husz százalékos) vasgálic oldattal történjék és pedig aként, hogy egy nagy, körülbelül 40-50 liter űrtartalmú dézsába beöntendő egy kilogramm carbolsav vagy tíz kilogramm vasgálic, fával jól kavarándó mindaddig míg feloldódik s a folyadékot az épület körül, itt-ott a lakószobában, az árnyékszékke leveztető csatornáiban s az árnyékszék egyéb részeiben, valamint az összes mellékelyiségekben végig kell önteni és seprővel szétseperni.

Vasgálic és carbolsav a városházán kapható. A szegénysorsu lakók ingyen kapják.

Végül felhívjuk a város lakosságát, hogy a kolera-járvány kiterjedésének megakadályozására kirendelt hivatalos közegeket működésükben minél nagyobb odaadással támogassák, mert akkor kis áldozatokkal is lehető lesz a járvány elfojtása, de ha ez nem történik, s a fenti egészségügyi intézkedéseket a lakosság figyelmen kívül hagyja, ugy a járvány kiméletlenül bő aratást tarthat, melyet tetőpontján meggátolni sohasem lehet.

Súlyszerinti eladás.

Városunk állatvásárai, az állatok felhajtásának számát tekintve, jelentékenyek, s ugy a bel- valamint a külföldi kereskedők által igen látogatottak. Nagyon valószínű, hogy ugy a főlhajtás, mint ezen látogatottság, s ezzel kapcsolatban vásáraink forgalma, ezek után még inkább növekedni fognak.

Azon általános óhaj, mely szerint vásárterünk az állatok mázsálására alkalmas mérleggel legyen felszerelve, már megvalósult. Készen áll az izléses

épitmény, melynek káicsu, vas oszlopokon álló színszerű magasabb része a mérleg védelmére, alacsonyabb része pedig mázsáló, iroda helyiségül szolgál.

A magasabb ezél, mely tulajdonképp e nemes város tanácsát ezen alkotás lehetővé tételénél vezérelte, az volt, hogy az állatok sulyszerinti eladására alkalom és tér nyújtassék, s az adásvétel eme módja általános elterjedést nyerjen.

Manapság nincs idő a fáradsággal, kellemtelenséggel járó hosszas alkudozásokra, melyeknél leginkább, sőt rendszerint az eladó csalatkozik; ma már hazánkban jelentékenyebb vásártérein ott áll a mérleg, mint a kereskedelemnek egyik lényeges factora.

A mérleg alkalmazása állataink adás-vételénél ugy az eladó, mint a vevő érdekeinek kielégítésére, egyike a legigazságosabb módoknak, s az adás-vétel gyors és igazságos lebonyolítására nélkülözhetlen eszköz.

Hogy gazdaközönségünk a sulyszerinti eladás módozataival megismerkedjék, közlöm ama szokásokat, melyek az állatok adás-vételénél nagyobb városokban fennállanak, s a melyeknek alkalmazása nálunk is ezélszerű leendő.

Az eladás élő- vagy vágó-suly szerint történhet.

Elősuly szerint szokás eladni: soványabb, jó minőségű, hizott ökröket, teheneket, bivalyokat, szopós borjakat, malaczkokat; kilogrammonkénti egységáruk mellett.

Tájékoztató és mihez tartásul igen kívánatos a politikai napi lapok, valamint a Gömör-Kishont vásári tudósításait figyelemmel kíséreni.

Megalkudott egységár után, nagyobb állatok a mérleg hidjára vezetettek, kisebbek reá hajtattak vagy tétettek. A mérleg karjáról, mely az irodában látható, leolvasott suly egységek jelzik az állat, illetve állatok élő sulyát, mely az egységárral sokszorozva képezi az állat értékét. Például: eladtam jómínőségű ökrömet klgrammként, 28 krért, vagy ami egyre megy méter-mázsánként 28 frért. Mérelegre vezetve nyom 580 klgrmot. Kapok $580 \times 28 = 162$ frt 40 krt.

A kereskedők arra való tekintetből, hogy a hosszas ut, az éhség, az állatnak sulyát jóval csökkenti, az összes suly 1—2 %-át le szokták vonni. Jóllehet ezen levonásnak jogosultságát némely esetekben elfagadni nem lehet, mert akadnak gazdák, kik jól értenek ahhoz, miként lehet az állatok sulyát rövid időre fokozni, mégis megjegyzem, hogy eme levonás az alku dolga.

Szarvasmarhák árai, az egyes állatok tápláltsági foka, a kereslet és kínálat viszonyai szerint 20—35 kr. bivalyok, 18—25 kr. szopós borjak. I-ső rendű 45—50 kr., jó minőségű 40—45, alárendeltebb 25—35 kr., malaczkok 25—35 krig szoktak terjedni kilogrként élő-suly szerint, minden levonás nélkül.

Az élő-suly szerinti eladás leginkább a közfogyasztásra szolgáló állatoknál szokásos, míg a tenyészállatoknál ritkán — és bonyodalmasabb módon — igaz állatoknál pedig egyáltalán nem vétetik alkalmazásba.

Tekintettel arra, hogy a lóhus oleó, tápláló erejére nézve pedig kelleőleg megkésztive igen jó eledel; a fogyasztás általánosabb elterjedésével, rokkant lovainkat is élő-suly szerint fogjuk eladni.

Vágó-suly szerinti eladás: sertések, malaczkok, juhok, bárányoknál szokásos.

Sertéseknél a leolvasott élő-sulyból darabonként 23, páronként 45 klgrm vonatik le, s az így elő állt összeg az egység árral sokszorozva képezi a sertések árát. Pl. eladtam 2 drb hizott sertést klgrmként 45 kr vágó-suly szerint. Mázsán nyomnak 305 klgrmot, 305-ből levonandó 45 klgrm, = 265 klgrm $\times$ 45 kr., kapok 119 frt 25 krt.

Sertések áraira, a kínálat és keresleten kívül lényeges befolyást gyakorol azoknak kora. Fialtal könnyű legdrágább, öreg nehéz aránylag a legoleósb. Kőbányai piacon a vevő javára 4% levonatik, mellékes költségek miatt.

Vágó-suly szerint, esakhogy leszurt állapotban szokás eladni, sertést 40—46 krig; birkát, bárányt, malaczkot. Nálunk ez utóbbi mód nem fog kifejlődni, ez csak megfelelő hely és fogyasztás mellett lehetséges.

A kisebb állatoknak ugy tenyészési, mint közfogyasztási célra, darabonként vagy páronkénti eladásra, ez idő szerint legjobb módszerünk.

Végezetül közlöm még, hogy az állandó hid-mérleg Schember C. és fia i bpesti cézgtől származik, diszes kiállítása mellett elegendő szilárd. Téglafalazatra van fektetve, szabadalmazott kibontó készülékekkel, s az egész horderőre toló sullyal bir. Kezelése egyszerű, könnyű. Lemérés klgrm pontossággal 1—50,000 klgrmig eszközölhető.

Mázsálási díjak következőképp állapítottak meg: a) szopós borju és sertés 100 klgrmig = 5

kr. 150 klgrmig = 8 kr., ezen felül 20 mm. = 10 kr. b) tenyész, vágó, hizó szarvasmarha 300 klgrmig = 10 kr., 500 klgramig = 15 kr., ezenfelül 20 mmázsáig = 20 kr.

c) Tömeges eladás vásárlásoknál 20 mm-ig = 20 kr. d) Széna, szalma és más termények mázsálására (üres szekérrel együtt) = 10 kr.

Legyen e mérleg vásári forgalmunk hathatós tényezője: szolgáljon a vállalkozási szellem felébresztésére hasznos példaként; maradjon törekvő gazdáink nélkülözhetlen eszköze, állatkereskedelmi érdekeik leggyorsabb és legigazságosabb lebonyolítására.

Rimaszombat, 1892. október 10-én.

Városi állatorvos.

Értesítés.

Az iparos segédek téli rajztanfolyama jövő hó első vasárnapján, azaz november 6-án kezdődik. A tanítás vasárnaponként délelőtt 10—12 óráig, délután 2—4 óráig tartatik meg. A tanfolyam tárgyai: szabadkézi s ipari szakrajz, ezen felül a gyakorlati életben legszükségesebb ismeretek a számtan, mérés tan, polgári ügyiratok és a könyvvitel tanból.

Felhivatnak mindama törekvő segédek s önálló fiatal iparosok, kik ezen ingyenes tanfolyamban résztvenni óhajtanak, hogy magukat idejekorán irassák be. A beiratások vasárnaponként délelőtt 11—12 óráig eszközöltetnek a tamásfalvai műfaragó iskola rajztermében.

Rimaszombat, 1892. október 12-én.

A tanfolyam igazgatósága.

Hírek és vegyesek.

Szeredynszky Sándort a rimaszombati kir. ügyészség alügyészt az igazságügyminiszterium táviratilag rendelte ki az eperjesi kir. ügyészség vezetésére. Az alügyész még f. hó 8-án elutazott új állomására, melyből hozzánk állandó szolgálatra aligha is fog többé visszajönni, mert e kinevezés mintegy előle annak, hogy a tehetséges fiatal jogtudós magasabb állomásra s pedig nemsokára élő lesz léptetve.

Katonai hírek. Fischer Hermin főtörzsorvos, a VI. hadtestparancsnokság egészségügyi főnöke, folyó hó 11-én városunkba érkezett, hogy meggyőződést szerezzen mindazon intézkedésekről, melyek a kolera tejedésének meggátlása céljából a katonaság és a város részéről fogantatosítottak. Bogisevic Tamás és Lorenz Bertalan tüzérkapitányok szabadságra utaztak.

Esküvő. Valovics Ferenc Cobourg-herceg-uradalmi gazdatiszt f. hó 4-én esküdött örök hűséget Keviczky Annának, Lamos Lajos rimaszécsi gyógyszerész bájos mostoha leányának. Az esketési szertartást Mészáros Bálint rimaszombati esperes-plebánus végezte, fényes nász-nép jelenlétében. Boldogság kísérje a szép frigyét.

Tanítónőválasztás. Tornallyán 13 pályázó közül a községi leányiskola tanítónőjeül egyhangulag Polgár Julia palicsi okleveles tanítónőt választották meg.

Uj plébános. Török István egri róm. kath. káplán, néhai id. Török László szépehetségű fiát, az egri érsek — mint örömmel értesülünk — kistályai plébánossá nevezte ki.

Uj adóisztek. Tekintve magas és eléggé kifejtett adórendszerünket, s az e téren működő tisztviselői kar tulterheltségét, szivesebben regisztráljuk, hogy a rimaszombati adóhivatal személyzeti létszáma szaporított, mintsem ha azt kellene feljegyeznünk, hogy uj adó-nemekkel kedveskedik nekünk Wekerle ő — excellenciája. — A két új adóiszte: Schlögel Márton, ki a szombathelyi adóhivaltól a rimaszombatihoz, s Banlovits Mihály, ki az eperjesi adóhivaltól a rozsnyóihoz lett kinevezve, illetve előléptetve.

Gömör-Kishontmegye állandó választmánya f. hó 11-én tartott ülésben Bornemisza László alispán betenyesztette a vármegye jövő 1893-ik évi költségőirányzatát is, s ezt az állandó választmány — kijelentésével annak, hogy bár a szükségletet teljesen és egészen ki nem elégíti, mint olyat, mely a folyó évre jóváhagyott költségvetésnek czimeiben és tételeiben — csekély eltéréssel — teljesen megfelel, a közgyűlésnek változatlanul leendő elfogadásra ajánlja. A költségvetés 15 napon át a megyei kiadóhivatalban közszemlére van kitéve, s a költségvetés elleni észrevételek f. hó 24-ikének d. u. 5 órájáig irásban az alispánhoz beadhatók.

Megkéselt bíró. Velkenyén folyó hó 2-án a templom-avatási ünnep alkalmából táncmulatságot rögtönzött a fiatalság, de a községi bíró korábban felszaltta a mulatságot, mint azt a mulatók óhajtották volna. Ezen intézkedésen egyik suhancz oly dühbe jött, hogy eszmaszárából kést rántott elő, azt a bíró karjába szurta. Még tovább is féktelenkedett volna, ha a jelen volt esendőrok közbe nem lépnek s el nem kísérik Rimaszécsbe, hogy ott a járásbíró-ság hűvösében kijózanodva, elmélkedhessen eselekményének következményei felett.

Medvevadászat szerencsétlenséggel. Andrassy Géza gróf betleri uradalmában vendégeivel: Erdődy Rudolf gróf, Török József gróf és Fáy Lászlóval a mult héten medvevadással kezdte meg őszi vadászatait. A vadásztársaság tagjai a szulovai völgybe vonultak s ott korán reggel elfoglalták állásaikat. Az első hajtás megkezdésétől kevés időre egy fekete maczkó két boes kíséretében a sűrűből a háziúr állása felé esörtetett, de nem volt ezéla vehető, csak akkor, midőn már a lövésre kész gróffal 5 lépésnyi közelségben szemközt állott. A bátor vadász Andrassy Géza gróf a vele szemközt előbukkant fenevadra tüzelt, a mely a lövéstől találva összeesett ugyan, de a második lövésre dühösen felugorva a lejtőn lefelé rohant s utközben a szemközt talált két hajtóra vetette magát s az elsőt a földhöz vágva marczangolta lábait, majd a másik hajtónak rohant és azt is alsó test-

részein összemarczangolta. A fájdalomban kétségbeesve kiáltó hajtók Andrassy Géza gróf sietett azonnal segítségükre. A vadász látára a medve elhagyta a hajtókat s ordítva menekült. Utközben egy tolgfára is igyekezett kapaszkodni, de sebébe elgyengülve visszaesett s a hajtók segítségére sietett gróf Andrassy Géza jól irányított golyójától leterítve örökre ártalmatlanná lett. A gróf azonnal intézkedett a sebesült hajtók haza szállításáról s gondos ápolásáról. A sérelmek súlyosak bár, de egyik hajtónál sem veszélyesek. A vadászat ezen kinos jelenet után tovább folyt. Az eredmény az első napon: egy medve és két vadkan, melyek közül az egyiket a házi úr, a másikat Török József gróf lőtte.

Az új herevetés kezelése ősszel.

A vörös herét rendszerint védnövényvel szokták vetni tavasszal, mely ezéla őszi vagy tavaszi életnemű használnak. Ezen védnövény alatt aztán most jobban, majd rosszabbul fejlődik a here, s midőn az életnemű lekerül róla most sűrűbben, majd ritkábban borítja el a here a földet. Ha a talaj és időjárás viszonyok kedvezők, akkor a here oly szépen fejlődik az életnemű letakarítása után ősszel, hogy még egy kaszálást lehet nyerni róla. A magasabban fekvő vidékeken azonban a kaszálásnak nem szabad későre maradni, vagyis annak szeptember 15—20 körül okvetlen meg kell történnie, különben a szántóföld hosszasan megy neki a télnek és a herevetés vélelem biján kifagy, vagy rosszul tel ki. Ügyelni kell arra, hogy a kaszálás után a here még mintegy 10 centiméterre nőjön ősszel. Ha a here a tél beköszöntekor alacsony, ritka és vékony kelésű, ajánlatos befedni szalmás trágyával, vagy polyvával, mit egyenletesen és vékonyan kell szétteríteni rajta. A trágya nemcsak védeni, hanem kövértetni is fogja. Az így befedett talaj nem hül ki annyira télen és a hőmérséklet szeszélyének kevésbé van kitéve, mint a be nem fedett terület, s ép azért a herevetés jobban kiállja a telet. Wollny az 1874. telén a be nem fedett talaj hőmérsékét 10 centiméternyi mélységben 0-72° Celsiusnak, a befedettet pedig átlag + 0-22° + 0-22° találta. A befedett talaj napfényes időben nem melegszik át könnyen s ép azért az áttelelés veszélyének nincs ugy kitéve. Magától értetődik, hogy a fedőleket tavasszal, ha az el nem rothadt, a talaj kiszáradása után rögtön el kell távolítani.

Azonban a mely könnyen áldozatává lesz a télnek a gyenge és alacsony növésű here, ép ugy ki van annak téve a magasra nőtt és sűrű here is. És pedig annál nagyobb az eshetőség, mennél jobabb a here ősszel, mennél vastagabb hó lepel takarja, s ez a hólepel mennél tovább fekszik rajta. Ez esetben a here kirohad télen át s a heregyökerek kihaltaknak látszanak tavasszal. A kihalt növények sokszor az egész földet ellepik s alattok csak a pusztá talaj marad. Különösen tapasztalható ez az északi megyékben, hol a hó sokszor 5—6 hónapig fekszik a földön.

A buján álló herét téhat ősszel, szeptember első felében le kell kaszálni, vagy le kell legeltetni. Hogy az állatokat megóvjuk a felfuódástól, mindig harmaton kell legeltetni, nem pedig mikor már megszárad a növény. Juhok könnyen lelegelik a növénynek a „szikját“, s ép azért nem tanácsos soká rajta járattni őket. Igen nehéz állatokat soha sem szabad az új löherésbe bocsátani, mert azok nagy lábaikkal kitaposák a gyenge növényt.

Ha valaki gyenge herevetését ősszel szalmás trágyán kívül egyébvel is erősíteni óhajtja, ugy e célra superfosfátot, ehilalétramot, vagy hamut használjon. Ezen trágyanemek bathatos ővszerűül szolgálhatnak a esigák ellen is. Gypszet rendszerint tavasszal szoktak használni. A hereföldnek trágyalével való öntözése nem ajánlatos, mert a trágyalé sok légenyt tartalmaz, a mire pedig a herének nincs szüksége.

Ha a talaj nagyon porhanyó és attól tartanak, hogy a here kifagy, akkor a hereföldet ősszel meg kell hengerezni.

A talaj ilyen gondozása mellett lehet kikerülni azt az érzékeny veszteséget, mi a gazda embert a hereföld nem gondozása miatt évi.

Dr. T. G. Stebler után Ruskai Gyula.

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati királyi ügyészségtől.

Arlejtési hirdetmény.

5594. sz. — A rimaszombati kir. ügyészség részére szükségelt házi butorok u. m. 1 db ruganyos diván, 4 db ruganyos szék, 1 db politurus asztal, 2 db könyv-állvány, 1 db mosdó felszerelve, 2 db szekrény, 1 db Thonet-féle karos szék, lyukasztott falemez ülésel, 3 db Thonet-féle egyszerű szék, beszerzésé végett folyó évi október hó 14-ik napjának d. u. 3 óráján a rimaszombati kir. ügyészség irodájában nyilvános szóbeli arlejtés fog tartatni, melyre a vállalkozni kívánók ezennel meghivatnak.

Bővebb felvilágosítás addig is a kir. ügyészségnél nyerhető.

Rimaszombat, 1892. október hó 6-án.

Dr. Hányi, kir. ügyész.

Piaczi árak

Rimaszombatban, 1892. évi október hó 8-án tartott heti vásáron:

	Métermázsánként	Hektoliterenkint
Tiszta buza	7.00—7.20	5.40—5.60
Féles buza	0.00—0.00	0.00—0.00
Rozs	5.80—6.00	4.75—4.85
Árpa	5.80—6.00	3.70—3.85
Zab	4.80—5.00	2.00—2.35
Kukoricza	0.00—0.00	3.50—4.25
Bükköny	0.00—0.00	0.00—0.00
Krumpli	0.00—0.00	1.50—1.85
Köles	0.00—0.00	0.00—0.00
Széna kötve	1.80—0.00	0.00—5.00
Takarmány szalma	0.80—0.00	0.00—0.00
Alom-szalma	0.80—0.00	0.00—0.00
Zsupszalma	2.00—0.00	0.00—0.00